

Af Rent Havmiljø Nu ved Jan Rasmussen, Søren-Anker Jensen og Henrik Toft Jensen

Debat

Hvad der sker ved Nordic Waste ved Randers, og hvad der sker ved RGS (nu Industrial Water Solutions, IWS) på Stignæs er næsten samme historie og kan sammenlignes.

I begge tilfælde har kommunerne svigtet, borgere har råbt op uden at blive hørt og så er der begge steder rester fra den norske olieindustri.

Ved Nordic Waste har man et stort jord/mudderbjerg, som skrider. Vand løber derfra og er en forureningsrisiko for Allinge Å. Målinger fra skredet viser, at der er forekomster af tungmetaller blandt andet af barium og pfas i jord og vand.

Det er nemt at forholde sig til, det der sker ved Nordic Waste i Randers Kommune. Det kan nemlig tydeligt ses.

Fra IWS på Stignæs udledes der tungmetaller og pfas til Agersø Sund. Det er der ingen, der kan se med det blotte øje, men det er sket igennem de sidste 25 år. Der er ingen myndigheder, der har gjort noget som helst ved dette. Havet sletter nemlig alle spor - og så dør det.

Hvordan kan det gå så galt?

Både ved Nordic Waste og ved IWS har borgere råbt op om, at der er noget galt, men ingen ville lytte. I Randers bragte Enhedslisten, sagen frem og i Slagelse var det Anne Bjergvang fra Socialdemokratiet. Men selv blandt byrådspolitikerne var der ingen, der ville lytte til. "Vi har styr på det", lød svaret fra fra resten af byrådene og kommunernes administrationer.

Ifølge Miljøloven skal kommunerne føre jævnlige tilsyn med virksomheder, der har en miljøgodkendelse.

Hos Nordic Waste havde Randers Kommune været på flere besøg uden at tage notits af, at flere bygninger allerede var ramt af jordskredet.

Ved IWS målte specialisterne fra DHI i 2015 en overskridelse for udledning af pfos på 6500 gange det dengang tilladte. Der blev også målt voldsomme overskridelser for barium. DHI bad Slagelse Kommune om at få bragt dette i orden, men intet skete. Heller ikke ved senere overskridelser.

Slagelse Kommunes manglende kontrol er påklaget til folketingets ombudsmand. Først da Jakob Strands rapport fra Århus universitet udkom i 2020 og Magnus Hansens artikel i Weekendavisen: "Som smurt i olie" udkom i 2020, begynder Slagelse Kommune at tage sagen alvorligt.

Det er velkendt, at importen af spildevand fra Norge til Stignæs er foregået i mange år, men hos Nordic Waste har man ligeledes fundet rester fra norske oliefelter i form af boremudder.

I Randers er Nordic Waste gået konkurs, så her er der ikke en virksomhed, der kan påtage sig ansvaret for at rydde op.

På Stignæs blev IWS udskilt fra RGS Nordic for et halvt år siden og blev oprettet som selvstændigt aktieselskab. Hvorfor? Er det for at sikre, at hvis det går galt, så begrænses skaden til Stignæs og Slagelse Kommune?

IWS arbejder med en Miljøgodkendelse fra 2008, som skulle have været revideret i 2018. Der gælder nu helt andre krav til rensning af spildevand end i 2008. Her i 2024 får de endelig revideret en ny miljøgodkendelse. Det er imidlertid konstateret, at Agersø Sund, Smålandsfarvandet og Storebælt ikke er god kemisk tilstand, farvandet er forurenet af flere stoffer. Jørgen Grüner - formand for miljøudvalget i Slagelse kommune - udtaler i Sjællandske medier 05.08.22, at når farvandet i forvejen er forurenet, kan man jo godt forurene noget mere. På trods af dette er det vores håb, at den reviderede miljøgodkendelse ikke giver mulighed for at forøge forureningen.

Hvorfor er der ingen embedsmænd og politikere, der skrider ind før det er for sent?

Er årsagen, at visse politikere og embedsmænd er for tæt på virksomhederne og lader det køre indtil ulykken sker, eller at såvel kommunalpolitikere og embedsmænd mangler den nødvendige viden?

Når ulykken er sket, klapper alle i. Ved Nordic Waste afslørede Ekstrabladet, at medarbejdere havde fået en ekstra månedsløn, hvis de tav om, hvad der var sket på virksomheden.

Er det rimeligt, at kommunerne har tilsynet med så store forurenende virksomheder? Her er svaret nej.

Rent Havmiljø Nu vil forslå, at tilsynet med miljøbelastende virksomheder kommer ind under staten, og at man opretter en miljøkontrol, som besøger virksomhederne jævnligt. Vi har i Danmark en af verdens bedste fødevarerkontroller, det må også kunne lade sig gøre inde for miljøet.